EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.4.16.
COM(2025) 171 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK ÉS A SZÁMVEVŐSZÉKNEK

A Fogyasztó-, Egészség-, Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Végrehajtó Ügynökség, az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség, a Kkv-ügyi Végrehajtó Ügynökség, az Európai Kutatási Tanács Végrehajtó Ügynöksége, az Innovációs és Hálózati Projektek Végrehajtó Ügynökség és a Kutatási Végrehajtó Ügynökség értékelése

{SWD(2025) 87 final} - {SWD(2025) 88 final} - {SWD(2025) 89 final} - {SWD(2025) 90 final} - {SWD(2025) 91 final} - {SWD(2025) 92 final}

Fogalommeghatározások

Kifejezés vagy rövidítés	***Jelentés vagy meghatározás***
Ügynökségek	Végrehajtó ügynökségek
CBA	Költség-haszon elemzés
CHAFEA	Fogyasztó-, Egészség-, Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Végrehajtó Ügynökség
CINEA	Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökség
Bizottság	Európai Bizottság
EACEA	Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség
EASME	Kkv-ügyi Végrehajtó Ügynökség
EISMEA	Európai Innovációs Tanács és Kkv-ügyi Végrehajtó Ügynökség
ERCEA	Az Európai Kutatási Tanács Végrehajtó Ügynöksége
EU	Európai Unió
HADEA	Egészségügyi és Digitális Végrehajtó Ügynökség
HR	Humán erőforrások
INEA	Innovációs és Hálózati Projektek Végrehajtó Ügynökség
IT	Információtechnológia
REA	Kutatási Végrehajtó Ügynökség
SFS	Egyedi pénzügyi kimutatás
EUMSZ	Az Európai Unió működéséről szóló szerződés

1. BEVEZETÉS

Célkitűzéseinek elérése érdekében az Európai Unió különböző finanszírozási programok révén a szakpolitikai területek széles körét támogatja. A programok vissza nem térítendő támogatásokat és egyéb finanszírozási formákat biztosítanak a tagállamok, a vállalkozások, a kutatók, a nem kormányzati szervezetek és mások részére.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 317. cikke értelmében a Bizottság felelős az uniós költségvetés végrehajtásáért. A költségvetési rendelet[1] 62. cikkével összhangban a Bizottság különböző módokon hajtja végre a költségvetést: közvetlenül, a tagállamokkal megosztott irányítás keretében vagy közvetve, a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatok harmadik felekre (például nem uniós országokra, tagállami szervezetekre, nemzetközi szervezetekre, köz- és magánszféra közötti partnerségi szervekre) történő átruházásával.

Az 58/2003/EK rendelet[2] elfogadását követően a Bizottság úgy határozott, hogy eredményesebb és hatékonyabb lenne egyes közvetlenül irányított programok bizonyos végrehajtási feladatainak irányítását végrehajtó ügynökségeire ruházni. A Bizottság idővel egyre több uniós finanszírozási programmal bízta meg ezeket az ügynökségeket. Ez lehetővé tette számára, hogy alapvető intézményi feladataira összpontosítson.

A végrehajtó ügynökségek az uniós finanszírozási programokat végrehajtó, jogi személyiséggel rendelkező uniós szervek, amelyek a projektek élettartamának néhány vagy valamennyi szakaszát irányítják, elvégzik az ehhez szükséges ellenőrzéseket és végrehajtják a kapcsolódó költségvetéseket. A Bizottság felügyelete alá tartozó önálló szervekről van szó.

Az irányítási feladatok végrehajtó ügynökségekhez történő kiszervezésének azonban az EUMSZ-ben meghatározott intézményi rendszer kereteihez kell igazodnia. Ez azt jelenti, hogy nem helyezhetők ki az EUMSZ által az intézményekhez rendelt olyan feladatok, amelyeknél a politikai döntéseknek gyakorlati megvalósítása diszkrecionális hatáskörgyakorlást igényel. A kihelyezésről költség-haszon elemzést is kell végezni.

Az egyes végrehajtó ügynökségek működését háromévente értékelik annak felmérése céljából, hogy megfelelően működnek-e, és hogy sikerült-e elérni az előzetes költség-haszon elemzésben várt eredményeket[3]. Ez a jelentés a Bizottság által a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret programjainak végrehajtásával megbízott hat végrehajtó ügynökség értékelését tartalmazza:

- Fogyasztó-, Egészség-, Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Végrehajtó Ügynökség (CHAFEA)[4]

---

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról.

[2] A Tanács 58/2003/EK rendelete (2002. december 19.) a közösségi programok igazgatásában bizonyos feladatokkal megbízott végrehajtó hivatalokra vonatkozó alapszabály megállapításáról, HL L 11., 2003.1.16., 1. o. http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

[3] A 2002. december 19-i 58/2003/EK tanácsi rendelet 25. cikke.

[4] 2013/770/EU: A Bizottság végrehajtási határozata (2013. december 17.) a Fogyasztó-, Egészség- és Élelmiszerügyi Végrehajtó Ügynökség létrehozásáról, a 2014/927/EU bizottsági végrehajtási határozattal módosítva.

- Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA)[5]
- Kkv-ügyi Végrehajtó Ügynökség (EASME)[6]
- Az Európai Kutatási Tanács Végrehajtó Ügynöksége (ERCEA)[7]
- Innovációs és Hálózati Projektek Végrehajtó Ügynökség (INEA)[8]
- Kutatási Végrehajtó Ügynökség (REA)[9]

A pontos értékelési időszakok ügynökségenként változnak, mivel azokat különböző időpontokban hozták létre. A CHAFEA, az INEA és az EASME esetében az egyedi értékelések a 2017 és 2021 közötti időszakra, az EACEA, az ERCEA és a REA esetében pedig a 2018 és 2021 közötti időszakra vonatkoznak.

Az értékelések azt vizsgálták, hogy az egyes ügynökségek eredményesen és hatékonyan látták-e el feladataikat, valamint hogy voltak-e átfedések, hiányosságok vagy következetlenségek portfóliójuk kezelésében. A vizsgálat arra is kiterjedt, hogy egyértelműen elhatárolták-e a feladatokat az ügynökség és annak felügyeleti főigazgatóságai vagy más végrehajtó ügynökségek között.

Az értékelések visszamenőleges költség-haszon elemzést is tartalmaztak, amely az értékelés hároméves tárgyidőszakában tapasztalt tényleges teljesítményt hasonlítja össze az előzetes költség-haszon elemzésben várt teljesítménnyel[10]. Valamennyi értékelést külső tanulmányok támasztották alá[11], amelyek ugyanazt a módszert követték, és a Bizottság minőségi jogalkotásra vonatkozó elveit alkalmazták[12].

A Covid19-világjárvány a megbízatásuk lejárta felé valamennyi végrehajtó ügynökség működését befolyásolta. Bár a világjárvány kezelése során követték a Bizottság iránymutatásait, tevékenységeiket ki kellett igazítani a napi munkamódszerek (pl. a folyamatok digitalizálása, otthonról történő munkavégzés és távoli együttműködés) és a projektirányítás (pl. a felülvizsgálatok és kifizetések módosításához és átütemezéséhez vezető projekthosszabbítások vagy -felfüggesztések) tekintetében. Ez a következő többéves pénzügyi keret előkészítésében is kulcsfontosságú pillanat volt.

Összességében az értékelést alátámasztó tanulmányokban javasolt számos, javításra szoruló területtel már a világjárvány óta foglalkoztak, és az átruházott programok ügynökségek közötti új

---

5 2013/776/EU: A Bizottság végrehajtási határozata (2013. december 18.) az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség létrehozásáról.

6 2013/771/EU: A Bizottság végrehajtási határozata (2013. december 17.) a „Kkv-ügyi Végrehajtó Ügynökség” létrehozásáról.

7 2013/779/EU: A Bizottság végrehajtási határozata (2013. december 17.) az Európai Kutatási Tanács Végrehajtó Ügynöksége létrehozásáról.

8 2013/801/EU: A Bizottság végrehajtási határozata (2013. december 23.) az Innovációs és Hálózati Projektek Végrehajtó Ügynökség létrehozásáról.

9 2013/778/EU: A Bizottság végrehajtási határozata (2013. december 13.) a Kutatási Végrehajtó Ügynökség létrehozásáról.

10 A 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó uniós programok végrehajtásával kapcsolatos bizonyos feladatok végrehajtó ügynökségekre történő átruházásának költség-haszon elemzése — Zárójelentés a Bizottság számára, 2013. augusztus 19.

11 Tanulmányok: CHAFEA; EACEA; EASME; ERCEA; INEA; REA.

12 A Bizottság minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásai, SWD(2021) 305 final és eszköztár. Az iránymutatások alkalmazása arányos módon történt. Az „uniós hozzáadott érték” és a „relevancia” értékelési kritériumainak értékelésére nem volt szükség, mivel az ügynökségek olyan feladatokat látnak el, amelyeket a Bizottság rájuk ruházott, és ezeket a kritériumokat a programok értékelése során vizsgálják.

elosztását javasolták a nagyobb következetesség biztosítása, valamint a szinergiák és a hatékonyság elősegítése érdekében.

2021. április 1-jétől a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret alapján új ügynökségeket hoztak létre az INEA, az EACEA, az EASME, a REA és az ERCEA ügynökség utódjaként. A CHAFEA-t ezzel egy időben felszámolták, és létrehoztak egy új ügynökséget, az Európai Egészségügyi és Digitális Végrehajtó Ügynökséget (HADEA).

A hat végrehajtó ügynökség értékelése lehetővé tette az alábbiakban részletezett minőségi és mennyiségi mutatókon alapuló összehasonlító elemzést.

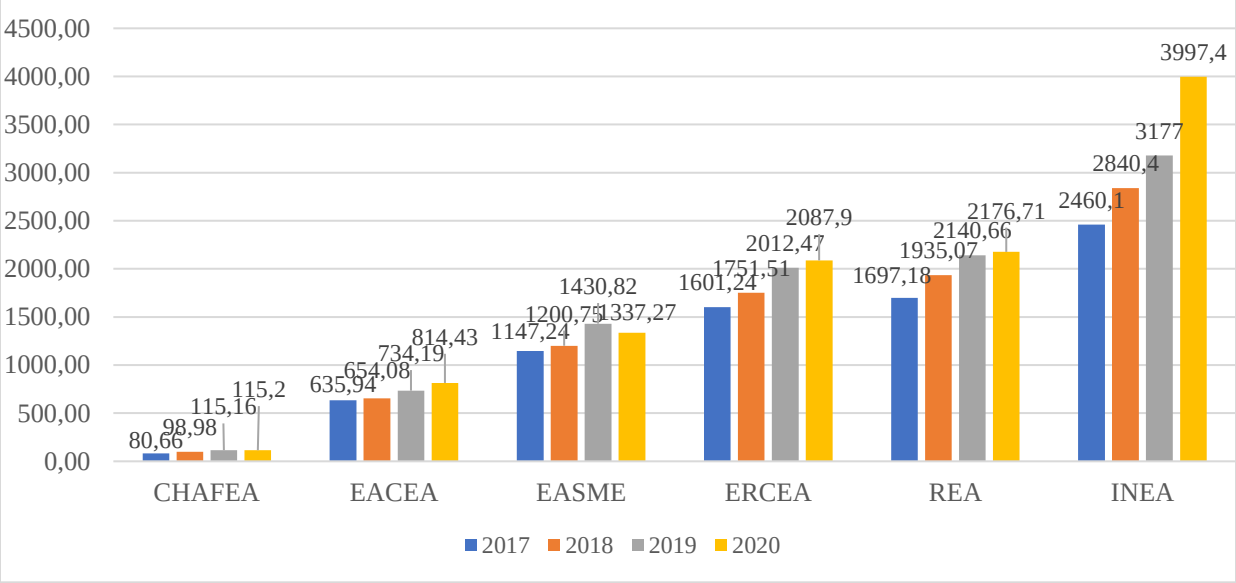
2. ÖSSZTELJESÍTMÉNY

Összességében valamennyi ügynökség hatékonyan hajtotta végre átruházott programjait, és a legtöbb fő teljesítménymutató tekintetében jó eredményeket ért el, miközben megnövelt működési költségvetéseket hajtott végre. Az ügynökségek a hatékonyság növelésére törekedtek, és ezt számos intézkedés révén valósították meg, a belső intézkedésektől (átszervezések, folyamatok és eljárások egyszerűsítése) a vállalati és több területet érintő fellépésekig, például a REA valamennyi programjára vonatkozó validálási szolgáltatások konszolidációjáig, valamint a Horizont 2020 keretprogramra vonatkozó egyszerűsített szabályok és eljárások bevezetéséig[13]. A helyi és szervezeti informatikai eszközök folyamatos fejlesztése ugyancsak javította az ügynökségek hatékonyságát.

Az ügynökségek működési költségvetésének az elemzett időszak alatti növekedését az alábbiakban ismertetjük. 2017 és 2021 között a legnagyobb növekedés az INEA (62 %) és a CHAFEA (42 %) esetében mutatkozott, míg a legkisebbet (17 %) az EASME-nél lehetett megfigyelni.

[13] Az Európai Parlament és a Tanács 1291/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogram (2014–2020) létrehozásáról.

Működési költségvetés (millió EUR) az ügynökségeket érintő kifizetések tekintetében (2017–2020)

Forrás: A végrehajtó ügynökségek háromévenkénti értékelését alátámasztó tanulmány

A végrehajtó ügynökségekre vonatkozó mutatók a pénzgazdálkodáshoz, különösen a javaslatok időben történő értékeléséhez és a támogatások véglegesítéséhez kapcsolódnak (a tájékoztatáshoz szükséges átfutási idő, a támogatások odaítéléséhez szükséges idő és a kifizetések időben történő végrehajtása). Az ügynökségek teljesítették a támogatások kezelésével és a pénzgazdálkodással kapcsolatos mutatók többségét, bár néhány eltérés azért adódott, amint azt az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumok részletesebben is kifejtik.

A Covid19-világjárvány további kihívásokat jelentett a projektirányításban, és az ügynökségek rugalmasságot tanúsítottak reagálásuk során: folyamatosan figyelemmel kísérték, kiigazították eljárásaikat, és új finanszírozási intézkedéseket hajtottak végre[14] a világjárvány nyomán felmerülő igényekre való reagálás érdekében.

Ilyen körülmények között egyes ügynökségeknek bizonyos konkrét szempontok tekintetében sikerült javítaniuk teljesítményüket. Például a REA és az INEA növelte a szerződéses határidőig teljesített kifizetések arányát, az ERCEA pedig egyszerűsítette támogatásmódosítási eljárását.

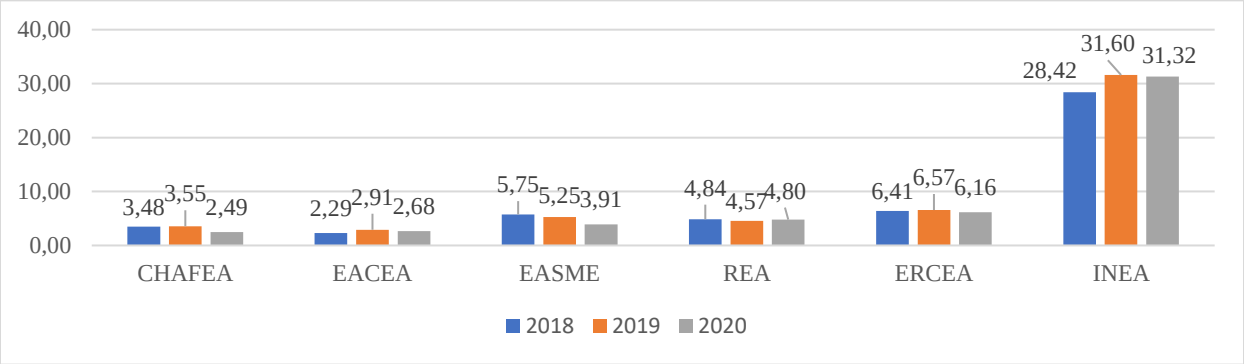
A világjárvány kitörése miatt a felhatalmazáson alapuló intézkedések végrehajtásában kisebb késedelmek is adódtak. A REA esetében a támogatásnyújtáshoz szükséges időn belül megkötött támogatások aránya 2020-ban 2 százalékponttal, 98 %-ra csökkent, mivel a pályázók további időt kértek konzorciumaik számára a szükséges adminisztratív kötelezettségek teljesítésére a támogatási megállapodás aláírása előtt. Az EASME esetében a projektek teljesítési határidejének meghosszabbítását vagy az elérendő eredmények kiigazítását lehetett e késedelmek példájaként említeni, amikor a világjárvány miatti korlátozások lehetetlenné tették a teljesítést. További, kiegészítő tevékenységek hatást gyakoroltak a munkateherre, például az EIC páneurópai hackathonja a Covid19-cel kapcsolatos kihívások kezelése érdekében, vagy az Enterprise Europe Network által létrehozott tanácsadási szolgáltatások ellátási lánca. Az EACEA esetében a

[14] A CHAFEA esetében.

világjárvány miatti késedelmek a programok jellegéhez (külföldön tanuló fiatalok vagy kulturális/audiovizuális projektek) kapcsolódnak.

Az operatív személyzet egy tagjára jutó költségvetés tekintetében az INEA érte el a legmagasabb értéket a többi ügynökséghez képest. Ennek magyarázata, hogy az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) keretében átlagosan nagyobb támogatásban részesült[15]. A kutatási programokat végrehajtó ügynökségek jobb eredményeket értek el, mint az EACEA és a CHAFEA. Az EACEA esetében ez az ügynökség programportfóliójának összetettségére és sokféleségére, a pályázók és kedvezményezettek sokféleségére, a pályázatok és támogatások nagy mennyiségére, valamint kis átlagos méretükre vezethető vissza. A CHAFEA esetében ez az ügynökség kis méretével, programportfóliójának sokféleségével, a kiegészítő tevékenységek hiányával és a szinergiákkal magyarázható.

Az operatív személyzet egy tagjára jutó költségvetés (teljes munkaidős egyenérték) az ügynökségek kötelezettségvállalásaiban (millió EUR), 2018–2020

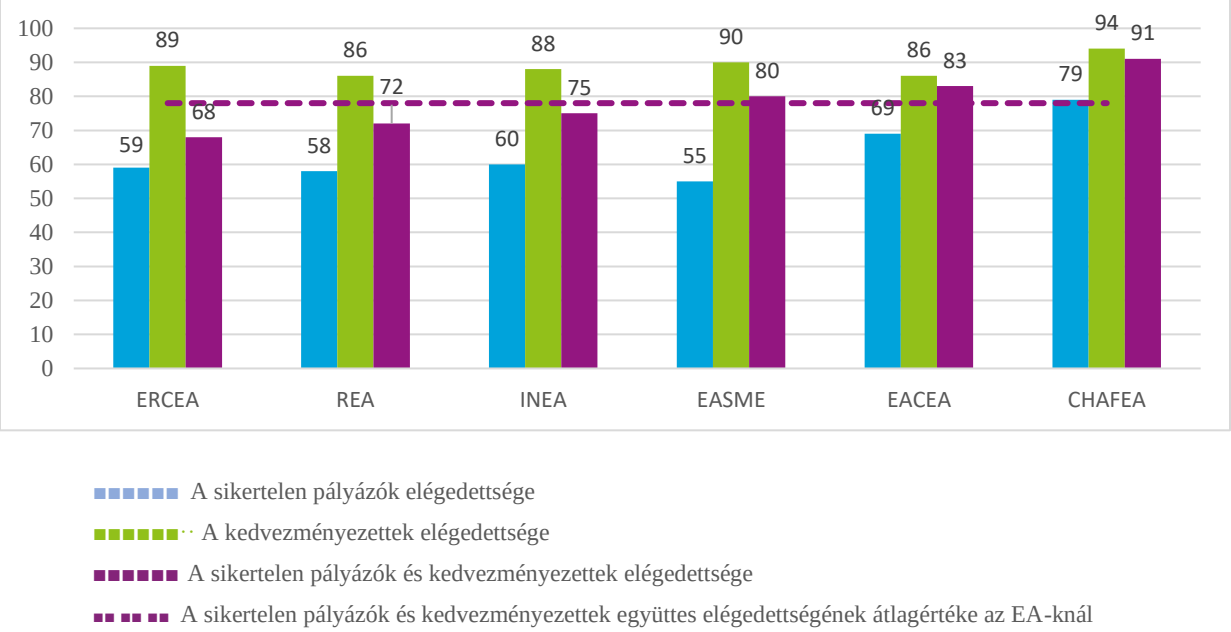
Forrás: A végrehajtó ügynökségek háromévenkénti értékelését alátámasztó tanulmány

Az ügynökségek által nyújtott szolgáltatások általános minőségét pozitívan értékelték a kedvezményezettek (86 % és 94 % között)[16], a szakértők (92 % és 99 % között) és kisebb mértékben a sikertelen pályázók (55 % és 79 % között), az alábbiak szerint:

[15] Az Európai Parlament és a Tanács 1316/2013/EU rendelete (2013. december 11.) az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról.

[16] A százaléktartomány a válaszadók minden egyes kategóriájára vonatkozóan a pozitív válaszok legkisebb és legmagasabb százalékát jelenti.

A sikertelen pályázók és kedvezményezettek elégedettségi aránya valamennyi ügynökségnél

Forrás: A végrehajtó ügynökségek háromévenkénti értékelését alátámasztó tanulmány

Az ügyletek jogszerűsége és szabályszerűsége tekintetében a Bizottság létrehozza a kutatási keretprogramokat és a belső ellenőrzési stratégiákat, és felelős az ellenőrizendő részvételek kiválasztásáért, valamint az elvégzendő utólagos ellenőrzési vizsgálatok intenzitásának meghatározásáért. A fennmaradó hibaarányok a felhatalmazáson alapuló programok többségénél a küszöbérték alatt voltak. Egyes ügynökségek azonban a programok bizonyos részeire – például a REA esetében a hetedik keretprogram keretében az űrbiztonságra és kkv-cselekvésekre – vonatkozó küszöbértéket meghaladó hibaarányt regisztráltak[17], ami nagyrészt e program összetettségének tulajdonítható.

Az EASME esetében a fennmaradó hibaarányra vonatkozó küszöbértéket szisztematikusan túllépték a CIP-IEE II és a CIP ökoinnovációs program[18], valamint a COSME[19] esetében, 2018-ban és 2020-ban. Ugyanakkor enyhítő intézkedésekre került sor, például a kedvezményezettek hatékonyabb tájékoztatása és az előzetes kontrollmechanizmusok javítása érdekében.

Az INEA esetében a fennmaradó hibaarányok 2019-ben és 2020-ban meghaladták a CEF Telecomra vonatkozóan előre meghatározott célértékeket a nem kormányzati szervezetek és a kkv-k nagyarányú részvétele, a személyzeti költségek bejelentett költségeken belül képviselt nagy

[17] Az Európai Parlament és a Tanács 1982/2006/EK határozata (2006. december 18.) az Európai Közösség kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogramjáról (2007–2013).

[18] Az Európai Parlament és a Tanács 1639/2006/EK határozata (2006. október 24.) a versenyképességi és innovációs keretprogram (2007–2013) létrehozásáról.

[19] Az Európai Parlament és a Tanács 1287/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a vállalkozások és a kis- és középvállalkozások versenyképességét segítő program (COSME) (2014–2020) létrehozásáról.

százalékos aránya és a pénzügyi kimutatásokra vonatkozó igazolások korlátozott felhasználása miatt.

A CHAFEA esetében 2019-ben a közegészségügyi program[20] tekintetében egy utólagos ellenőrzés magas fennmaradó hibaarányt tárt fel, amely a mintában szereplő magas visszatérítési összeghez (körülbelül 75 000 EUR és az uniós hozzájárulás több mint 50 %-a) vezetett. Az ERCEA és az EACEA esetében a fennmaradó hibaarány az értékelési időszakban nem haladta meg a küszöbértéket.

Az összes ügynökség létrehozta és folyamatosan frissítette belsőkontroll-folyamatait annak érdekében, hogy az alapul szolgáló ügyletek jogszerűségével és szabályszerűségével kapcsolatos kockázatokat megfelelően kezeljék. Az INEA átfogó ellenőrzési stratégiát dolgozott ki, amely számos ellenőrzési és jelentéstételi mechanizmust tartalmaz. Ez lehetővé tette a célkitűzések teljesítése terén elért eredmények szoros nyomon követését, valamint a műveleteket érintő potenciális kockázatok időben történő és hatékony megelőzését és mérséklését. A REA és az ERCEA szintén javította működését, és korrekciós intézkedéseket hozott az Európai Számvevőszék éves jelentéseiben és más ellenőrzési jelentésekben tett észrevételek vagy ajánlások kezelésére.

Az EACEA megkezdte belső kontrollrendszerének mélyreható felülvizsgálatát, és az értékelési időszak során következetesen javította a beérkezett ellenőrzési ajánlásokat. E tekintetben az EACEA az „EACEA átalakítási projektet” is végrehajtotta, és belső szinergiákat ért el bizonyos üzleti folyamatok és eljárások programokon átívelő, horizontális támogató egységekben való központosításával. Ez lehetőséget adott arra, hogy jelentős belső mobilitási gyakorlatot hajtsanak végre a karrierfejlesztés és a személyzeti kompetenciák leghatékonyabb kihasználása érdekében. Az értékelési időszak végére az EACEA hatékony és megbízható belső kontrollrendszert mutatott be, amely összhangban áll a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveivel.

Az EASME megfelelően foglalkozott az értékelési időszakban feltárt kérdésekkel, például az érzékeny álláshelyekkel kapcsolatos politikájának aktualizálásával[21], és erről a későbbi éves tevékenységi jelentésekben be is számolt[22].

A CHAFEA szisztematikusan megvizsgálta a rendelkezésre álló kontrolleredményeket és mutatókat, valamint foglalkozott az észrevételekkel és az ellenőrzési ajánlásokkal. Az értékelési időszak alatt folyamatosan javította pénzgazdálkodását az ügyletekre vonatkozó konszolidált többéves ellenőrzési stratégia összeállításával, a pénzügyi folyamatok felülvizsgálatával, az ellenőrzések és munkafolyamatok egyszerűsítésével, valamint saját adócsalás elleni stratégiájának kidolgozásával és végrehajtásával.

Az értékelési időszak alatt az összes betöltött álláshely száma minden ügynökségnél nőtt (az EACEA kivételével). A személyzet legnagyobb mértékű növekedését a CHAFEA-nál (a létszám a 2017. évi 61-ről 2020-ban 77-re, azaz 26 %-kal nőtt) és az INEA-nál (a létszám a 2017. évi 249-

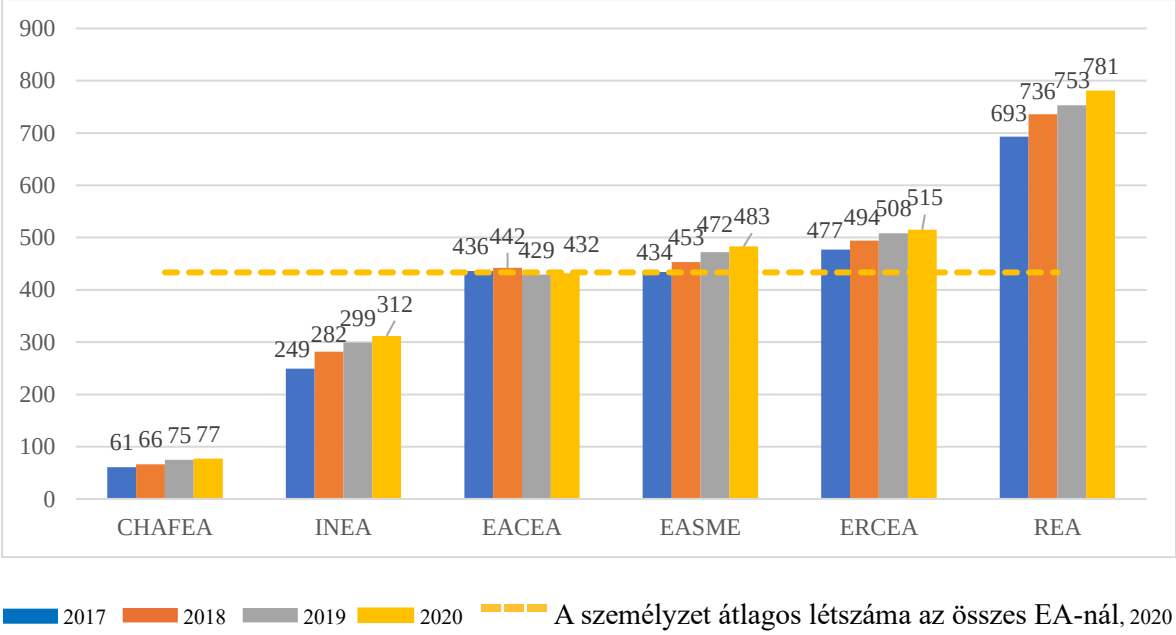
[20] Az Európai Parlament és a Tanács 1350/2007/EK határozata (2007. október 23.) az egészségügyre vonatkozó második közösségi cselekvési program (2008–2013) létrehozásáról.

[21] 2018 – Az uniós ügynökségek ellenőrzéséről röviden (europa.eu).

[22] Éves tevékenységi jelentés (2019).

ről 2020-ban 312-ra, azaz 25 %-kal nőtt) lehetett megfigyelni. Az ügynökségek munkatársainak nagy többségét a programok végrehajtásával, és csak korlátozott mértékben a funkciók támogatásával bízták meg.

A (ténylegesen betöltött) álláshelyek száma az összes ügynökségnél (2017–2020)

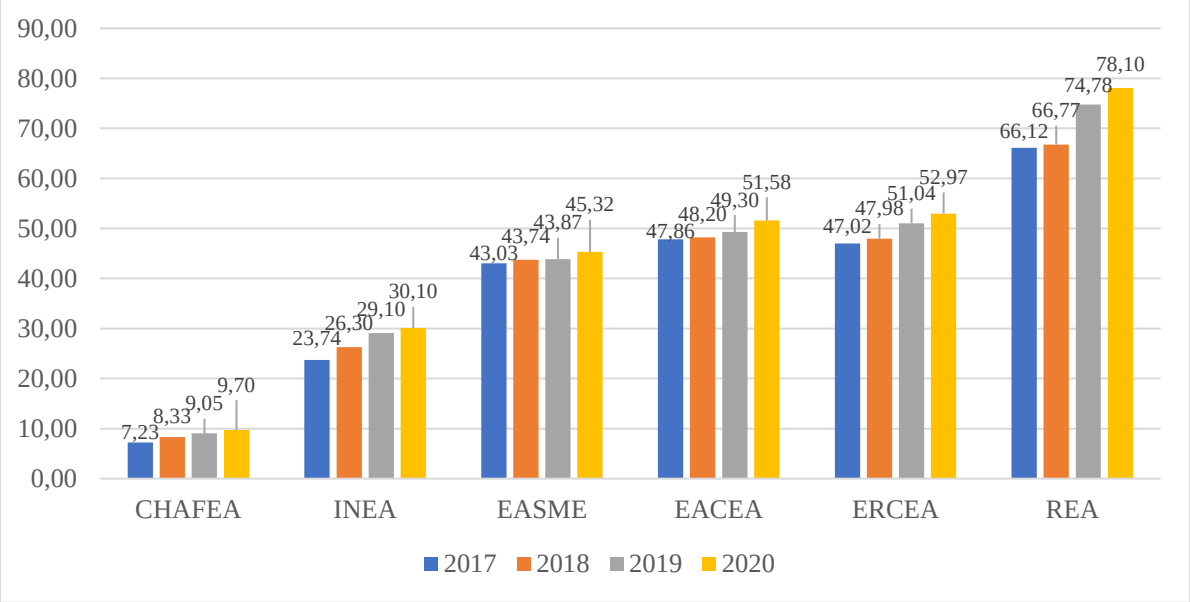

Forrás: A végrehajtó ügynökségek háromévenkénti értékelését alátámasztó tanulmány

A működési költségvetés növekedésével összhangban az igazgatási költségvetés az értékelt időszakban valamennyi ügynökség esetében nőtt. A legnagyobb növekedést a CHAFEA (34 %)[23] és az INEA (27 %), míg a legkisebbet az EASME (5 %) és az EACEA (8 %) esetében lehetett megfigyelni.

[23] Ez i. a kezelt működési költségvetés és ii. az ügynökségi személyzet hasonló mértékű növekedésével magyarázható.

Igazgatási költségvetés (millió EUR) az ügynökségeket érintő kifizetések tekintetében (2017–2020)

Forrás: A végrehajtó ügynökségek háromévenkénti értékelését alátámasztó tanulmány

3. KÖLTSÉGHATÉKONYSÁG

A visszamenőleges költség-haszon elemzés azt vizsgálta, hogy az egyes ügynökségek milyen mértékben érték el az eredményeket alacsonyabb költséggel, mint a Bizottság belső irányítása esetében.

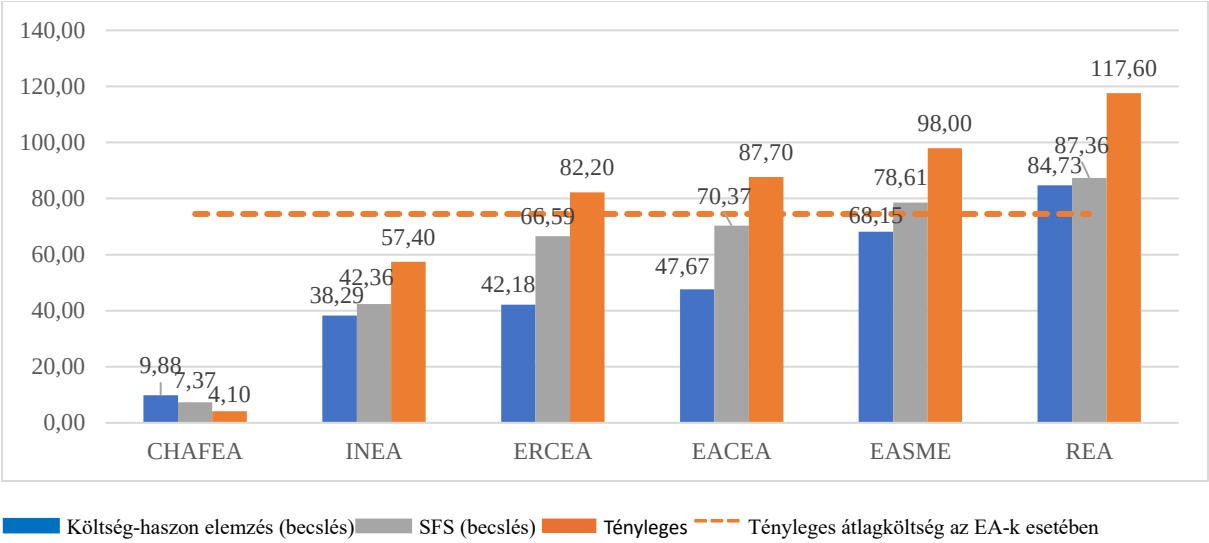
Az elemzés feltárta, hogy a végrehajtó ügynökség forgatókönyvének tényleges költségei lényegesen alacsonyabbak voltak, mint a belső forgatókönyv becsült költségei. A korábbi értékeléshez[24] hasonlóan a legtöbb ügynökség esetében (a CHAFEA kivételével) a tényleges megtakarítások nagymértékben meghaladták a kezdeti becsült megtakarításokat. Az ügynökségek átlagos tényleges megtakarítása 74,5 millió EUR-t tett ki.

A CHAFEA az eredetileg becsültnél alacsonyabb megtakarítást ért el (4,1 millió EUR, szemben az egyedi pénzügyi kimutatásban szereplő 7,37 millió EUR-val és a költség-haszon elemzésben feltüntetett 9,88 millió EUR-val). Ezt a CHAFEA becsültnél magasabb személyzeti költségei magyarázzák[25], amelyeket nem ellensúlyoztak teljes mértékben a vártnál alacsonyabb általános költségek (infrastrukturális és működési kiadások, valamint programtámogatási kiadások).

[24] A Bizottság jelentése, COM(2020) 184.

[25] A CHAFEA magasabb személyzeti költségei a következőkhöz kapcsolódhatnak: i. Luxembourg mint székhely – egy magasabb megélhetési költségekkel rendelkező régió, amely megkövetelte az ügynökségtől, hogy magasabb besorolási fokozatokba tartozó pozíciókat kínáljon megfelelő jelöltek vonzására; ii. több program párhuzamos irányításának szükségessége – ehhez több szakemberre van szükség; valamint iii. az ügynökség kis mérete, amely más ügynökségekhez képest növelte a magasabb fizetésű (közép- és felsővezetői) személyzet átlagfizetésre gyakorolt hatását.

Az értékelések 2017/2018–2021-es tárgyidőszakában megvalósult becsült és tényleges megtakarítások (millió EUR) [26]

Forrás: A végrehajtó ügynökségek háromévenkénti értékelését alátámasztó tanulmány

Az értékelést alátámasztó tanulmány azonban az ügynökségek közös jellemzőjeként azt is feltárta, hogy a személyzettel kapcsolatos kiadások (I. cím) esetében az eredeti becslésekhez képest magasabbak a tényleges költségek. Ez annak ellenére történt, hogy a személyzet tényleges létszáma és az uniós hozzájárulásból finanszírozott személyzet összetétele az egyedi pénzügyi kimutatásban szereplő becsléseken belül maradt.

Ez a növekedés részben annak tudható be, hogy a kezdeti költségbecslések nem jelezték teljes mértékben előre a bérindexálást, az előléptetéseket és a növekvő személyzeti igényeket. Ezen túlmenően az ügynökségek tényleges átlagos személyzeti költsége magasabb volt a becsült átlagos személyzeti költségnél, részben a magasabb besorolási fokozatú (több informatikai készséggel rendelkező) személyzetnek köszönhetően, ami lehetővé tette az ügynökségek számára, hogy erőforrásaikat több tartalommal kapcsolatos feladatra összpontosítsák (ezt a REA értékelése is mutatja), vagy amiatt, hogy szakosodott személyzetre volt szükség több program párhuzamos irányításához (a CHAFEA-ban), vagy egyszerűen azért, hogy fenntartsák az ügynökségnél végzett munka vonzerejét, mivel Luxemburgban magasabbak a megélhetési költségek (a CHAFEA esetében).

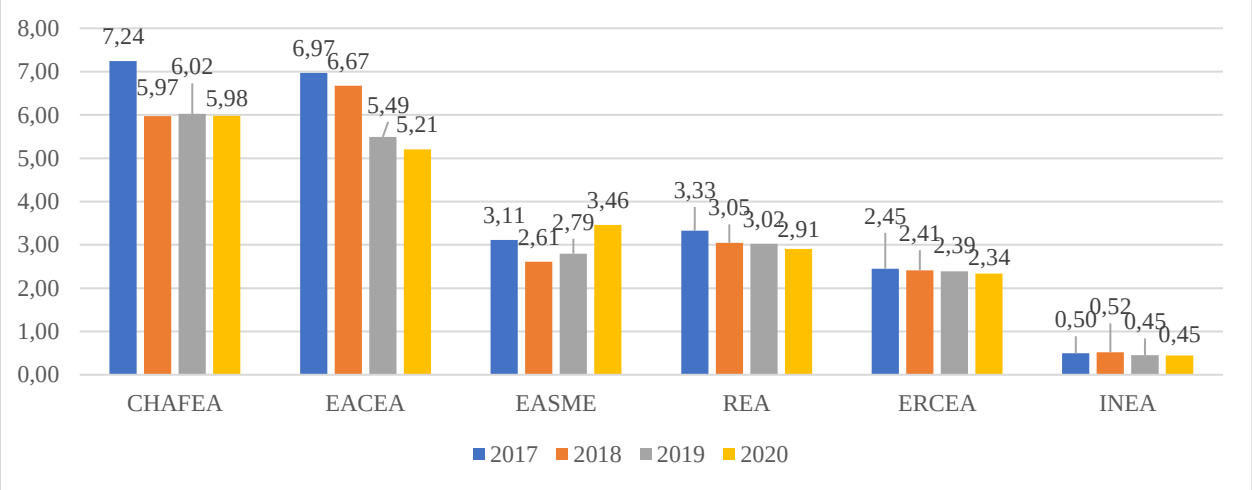
Az I. cím alatti magasabb személyzeti kiadásokat a II. cím (*Infrastrukturális és működési kiadások*) és a III. cím (*Programtámogatási kiadások*) alatti alacsonyabb tényleges kiadások ellensúlyozták.

[26] Az ábra az összes ügynökség megtakarítását mutatja a köztük lévő összehasonlíthatóság céljából. A REA megbízatását azonban 2018-ban újra meghosszabbították, és a 2013-as kezdeti költség-haszon elemzés nem vette figyelembe a feladatokban és a munkaterhelésben bekövetkezett változást.

Az ügynökségek költséghatékonyságát mérő másik mutató a programirányítási költség, amely a végrehajtott kötelezettségvállalások tekintetében az igazgatási és a működési költségvetés arányának felel meg. Az értékelés kimutatta, hogy a legtöbb ügynökség idővel költséghatékonyabbá vált – az EASME kivételével, amely esetében az arány a 2017. évi 3,11 %-ról 2020-ban 3,46 %-ra nőtt, de közel maradt a 3,39 %-os átlagos arányhoz, és elmaradt az 5,5 %-os céltól.

A programirányítási költségek legjelentősebb javulása az EACEA-nál és a CHAFEA-nál következett be, ahol az arány 1,76 százalékponttal (a 2017. évi 6,97 %-ról 2020-ban 5,21 %-ra), illetve 1,26 százalékponttal javult (7,24 %-ról 5,98 %-ra ugyanebben az időszakban). Az összes ügynökség 2020. évi átlagos 3,39 %-os arányával összehasonlítva azonban ezen ügynökségek programirányítási költségei magasabbak voltak.

Programirányítási költségek (az igazgatási és működési költségvetés kötelezettségvállalások szerinti aránya) valamennyi ügynökség esetében, 2017–2020

Forrás: A végrehajtó ügynökségek háromévenkénti értékelését alátámasztó tanulmány

4. KOHERENCIA

A fent említettek értelmében az ügynökségeket a belső forgatókönyvhöz képest költséghatékony struktúráknak ítélték meg a program végrehajtásának irányítása szempontjából. Egyes ügynökségek portfóliója azonban különböző programokból (EACEA, EASME, INEA, CHAFEA) vagy ugyanazokból a programokból állt, de különböző szakterületeken (REA, ERCEA).

Ez komplex munkakörnyezetet eredményezett (nagy munkateher és adminisztratív teher, eltérő szabályok és eljárások, számos felügyeleti főigazgatósággal folytatott koordináció), és korlátozta a programirányítás-javítás, valamint a szinergiák és a kiegészítő tevékenységek kihasználásának lehetőségeit. Következésképpen a jelenlegi többéves pénzügyi kerethez hasonlóan a portfólió terjedelmének csökkentésére is szükség volt.

Összességében az értékelés valamennyi ügynökség és valamennyi átruházott program esetében feltárta az ügynökségek és a felügyeleti főigazgatóságaik szerepének egyértelmű és megfelelő

elhatárolását, és a jogi kerettel és az egyetértési megállapodással összhangban nem tártak fel átfedéseket.

A CHAFEA esetében a Belső Ellenőrzési Szolgálat jelentése[27] fejlesztési területként azonosította a magas szintű küldetésekkel járó feladatok körülhatárolását. Ezzel a CHAFEA és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság által 2018-ban kidolgozott belső iránymutatás foglalkozott. A mezőgazdasági termékek promóciójára irányuló program[28] portfóliójának a CHAFEA-tól a REA-hoz történő áthelyezése során további intézkedéseket vezettek be felülvizsgált együttműködési iránymutatások és egy külön egyetértési megállapodás kidolgozása révén, amely konkrét követelményeket tartalmaz i. a mezőgazdasági termékekre vonatkozó tájékoztatás és ii. promóciós intézkedések végrehajtására vonatkozóan.

Ami a közös, több területet érintő kérdéseket illeti, az értékelés megállapította, hogy strukturált keretet kell kidolgozni a szakpolitikára vonatkozó visszajelzések szisztematikus biztosítására, az egyes szakpolitikai kérelmek kezelésére szolgáló mechanizmussal kombinálva. Ezzel a témával a jelenlegi többéves pénzügyi keret foglalkozott.

5. KÖVETKEZTETÉS ÉS LEVONT TANULSÁGOK

Összességében az ügynökségek költséghatékony struktúráknak bizonyultak az uniós finanszírozási programok végrehajtása szempontjából, és a belső forgatókönyvhöz képest jelentős megtakarításokat értek el. Elérték alapvető célkitűzéseiket, és teljesítették a fő teljesítménymutatók többségét. Fő érdekelt feleik nagyra értékelték szolgáltatásaikat, amit magas szintű elégedettségük is bizonyít.

Az egyes ügynökségek esetében számos tanulságot és javításra szoruló területet azonosítottak, amelyeket az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumok tovább részleteznek. A levont tanulságok többségét a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret szerinti programvégrehajtás átruházása során kezelték, és az utódügynökségek 2021–2024-es időszakra vonatkozó következő hároméves értékelése során fogják vizsgálni őket.

[27] Végleges ellenőrzési jelentés a CHAFEA mezőgazdasági termékek promóciójára irányuló intézkedések végrehajtására vonatkozó irányítási és kontrollrendszeréről – 2017. 09. 15.

[28] Az Európai Parlament és a Tanács 1144/2014/EU rendelete (2014. október 22.) a belső piacon és harmadik országokban megvalósított, mezőgazdasági termékekre vonatkozó tájékoztatásnyújtási és promóciós intézkedésekről.